

FÖRELÄSARE – NAMN UR DET FÖRFLUTNA (Del 2)

Av Bernt Rutström, Bodträskfors

I 2016 års upplaga av Glimtarna inledde jag med de två första namnen från 1942 i den omstartade Föreläsningsföreningens sparade lista över gästande föreläsare. Då handlade det om Jonas Hallbäck och Elsa Björkman-Goldschmidt som inledde med ämnena ”Carl Larsson – hemmets målare” och ”Icke vad du har, utan vad du gör, är ditt kungarike”.

Nästa namn på den listan är **John Åkesson**, som syns ha haft ”Med svenska sjömän i engelska hamnar” som ämne. Det var den 14 februari 1943, vilket var en söndag.

Om honom har jag inte hittat så mycket, men han tycks ha varit sjömanspräst vid den här tiden, och hans ämne talar ju också för det. I så fall är hans fulla namn John Yngve Åkesson, född den 13 juni 1901 i Rebbelberga socken i Skåne. John växte upp med 4 bröder och föräldrarna Johanna och Nils Åkesson. Med tiden blev John gift med Ingeborg Maria Theresia Westesson. John dog i nov. 1991.

Det fjärde namnet i Föreläsningsföreningens noteringar för året 1943 är också från februari, då **Alvar Cedermark**, Stockholm talade (och troligen sjöng?) lördagen den 27 med ”Birger Sjöberg” som tema.

Vad kan man hitta för uppgifter om denne Alvar Cedermark?

Ja, förmodligen hade han också läst till präst då han tituleras komminister. Född 9/4 1904 av föräldrarna Hulda och Anders Cedermark. Teol. kand. år 1930, verksam som präst i olika församlingar fram till 1970. Därefter sjukhuspastor. Gift med sjuksköterskan Vivi Karlsson.

Synbarligen var han musikalisk och rätt flitigt verksam som föreläsare i skilda ämnen. Jag har funnit honom föreläsa om bl.a. ”Kaj Munk – ett livsdrama” samt om ”Dan Andersson – ett diktaröde”. Och i Beckomberga sjukhusradio har han även framfört ”Fridas visor” till eget pianoackompanjement m.m.

Samma år, 13/3, föreläser **Alma Velander-Philip** om ”det romantiska USA”.

Alma föddes å Ebbetorp, Kalmar, den 11 november 1882. Således 61 år då hon kom till Harads 1943.

Hennes föräldrar var skriftställaren Johan Petter Velander med hustru Karolina. Hon var gift med civilingenjören Erik Philip.

Alma Velander hade bedrivit universitetsstudier både i Paris och Rom och var kulturhistorisk föreläsare vid Stockholms Arbetareförening och Folkbildningsförbund.

Hon har också skrivit flera böcker, ex. titlarna Florens 1925, Venezianska bilder, 1928, Rom fordom och nu 1929, Spanien 1931, studier från Don Quijotes land 1931, Paris 1932, samt medverkat i svenska och utländska tidningar och tidskrifter.

Som sista föreläsare på vårterminen den 22/4 1943 finner jag en man vid namn **Olle Nygren**, eller Tage Olof som han egentligen hette. Olle föddes 1906 i Växjö, och dog 1990 i Uddevalla. Radiodebuterade redan vid 21 års ålder med romanssånger, men snart började han sjunga visor till eget lutackompanjemang. Allt enligt Sällskapet Svenska lutan.

Enligt Wikipedia började han sin sång-sångutbildning vid sin farbroders, Karl Nygrens röstskola Kloster strax utanför Alvesta, och medverkade sedan 1942-1952 med driften av denna.

Olle var en synnerligen välsedd artist med bred repertoar och därtill mycket flitig med medverkan vid uppemot 400 platser under ett års turnerande.

Sångaren Olle Nygren – Kloster, som för närvarande studerar musik i Italien, mottager fr. o. m. höstterminen engagemang till föreläsningföreningar. Ständig adr. Kloster, Alvesta.

Ur Svensk läraretidning

God röstbehandling och ett följsamt lutspel var hans kännetecken. På skiva förekommer han endast med sång till orkester.

I DN: *Lutsångaren Olle Nygren, som gick ur tiden i hög ålder 1990, pre-*

senteras i dagens (22/3 1992) upplaga av "Kom hör min vackra visa" i P2 mitt på dagen. Peder Svan berättar och spelar skivor med Olle Nygren, som under sina många turnéer landet runt på 30- och 40 talen, och via radioprogram och skivinspelningar, blev känd och uppskattad av flera generationer visälskare.

Ja, Olle medverkade vid minst 90 skivinspelningar. Dessutom var han kusinbarn med självaste Ingrid Bergman!

Olle var gift med Karin Nygren, lärare vid Praktiska realskolan i Uddevalla.

Nämnas kan att under åren 1942 – 43, då bl. a. dessa personer medverkade, hölls sex föreläsningar med i medeltal 88 åhörare per samling.

Källor: Wikipedia, Lunds universitetsbibliotek, Ord och Bild, Vem är Vem 1962 och 1977, samt Föreläsningföreningens sparade dokumentation.